

...חודש חלף והפרידה קשה, קשה מאוד. כל יום שחולף אני מבינה שזה אכן סוף. סוף של המון דברים. סוף של משפחה סוף של בית חם ואוהב לי ולמשפחתי, סוף של ידידות עמוקה, סוף של שיחות אישיות עם הרבה הסכמות ופה ושם גם חילוקי דעות.

רבים הזיכרונות בלבי מביתכם החם שהני ואתה הענקתם לי, אך היום אני רוצה להתייחס לתקופה האחרונה שבילינו יחד, כשעודך מתלבט אם תיסע שוב לשוויצריה ובאלו תנאים. כאשר התברר לך מצבך הבריאותי לא נתת שיוליכו אותך שולל עמדת על דעתך לדעת הכל על מצבך הבריאותי ומה סיכוייך להחלמה. גם כאשר לרגע אמרת שאולי בכל זאת יש תקווה, מיד פסלת זאת על הסף באמרך – אין מה לעשות, המחלה תפסה אותי.

בתקופה האחרונה בילינו הרבה שעות יחד, בזמן הניתוח, בנסיעות לטיפולים ובביקורים היום-יומיים שלנו אצלך ושוב נוכחתי עד כמה היית אדם ישר, רודף צדק ולא מוכן לפשרות גם כאשר הדברים הכאיבו לך מאוד. באותן שיחות בינינו הדגשת את אהבתך אלי ואל משפחתי, תמיד התעניינת במצבם החברתי והכלכלי וילדי השיבו לך אהבה בביקורים אצלך ובטלפונים בכל הזדמנות שהייתה להם. אין ספק שהקשר בינך ובין רז בני הצעיר היה ההדוק ביותר ובכל הזדמנות שהייתה לרז, אפילו לכמה דקות היה "קופץ" לראות מה שלומך ואתה תמיד דאגת שייצא עם שלל ביד.

ושתי בנותיך איניקה ופניקה שאהבו אותך מאוד ושמרו על קשר הדוק איתך למרות שהני כבר לא הייתה בחיים. איניקה ופניקה הגיעו לשבוע ימים לכבוד ליום הולדתך ה-81, שבוע שבו בילינו כל רגע ביחד. לא ידענו ולא האמנו ששבוע זה יהיה גם השבוע האחרון ביחד.

נחמתי על שני דברים עיקריים: על שזכית שבנותיך תהינה איתך עד הרגע האחרון, וכן על שנחסך ממך הכאב והסבל שהני עברה. זיכרונכם יהיה שמור בלבנו לעד.

שמחה.

24/8/99

דברים שנאמרו בשלושים לפטירתו של יוסל

רק לפני שלושים ימים נפרדנו ממך ואני לא חדל לראות את דמותך לפני כאילו אתה עומד פה עמנו.

הזיכרון הראשון שלי ממך הוא חזרתך מהבריגדה עוד לפני שחרורך. אני ילד קטן בן 4, אתה מגיע לרמת-גן, חייל גבוה, יפה תואר, חובש לי את כובע החייל ואת הבטל-דרס הגדול שלך שכיסה את כל גופי. ביקוריך ברמת-גן לאחר השחרור היו תכופים מאחר והוריך גרו בה ואחרי פטירת אביך הייתה לי הזכות שאמך הייתה לי לאם שניה. שתי האחיות – אמך ואמי – גדלו אותי ביחד ולמרות הפרשי הגילים בינינו הייתה לנו מעין ברית בלתי כתובה וקשר מאוד אמיץ.

הזיכרון הבא שלי ממך הוא חתונתך עם הני כאן במעין-צבי. נדמה לי שלא אגזים באם אציין שרק לעיתים רחוקות אפשר לראות בימינו אידיליה כזו כפי ששררה ביניכם. הני הייתה כל עולמך והקשר הזוגי ביניכם היה מאוד חזק ואמיץ.

ואח"כ היו הבנות, בריכות הדגים, החנות ב'זכרון', גרנות ולבסוף העבודה בת"א שאותה כה אהבת וסירבת להפסיק למרות גילך הגבוה. וכל העבודות היו תמיד בהרבה התלהבות ובהמון אחריות. היית איש נוח לבריות אך עומד על דעתך ומאוד קנאי לצדק. היה לך קשה להשלים עם חוסר צדק כלפיך או כלפי אחרים.

בשנת 1951 נכנסה שמחה לחייכם ואני חושב שלא אגזים באם אומר שהייתה זו אהבה דו-כיוונית כבר מההתחלה. למרות הרקע השונה של שלושתכם היה פה דבק חזק ביותר וקשר בלתי יאמן. אני בטוח, יוסל, שיהיה זה לרוחך לומר במקום זה והים גם בשמך ובשם הני, תודה לשמחה ולמשפחתה על הטיפול המסור שהעניקה להני ולך בכל התקופות הקשות שסבלתם הני ואתה מהמחלות הארורות.

שאלת אותי יום לפני פטירתך מה עשית רע בחיים שהגיע לך העונש הזה. לצערנו, יוסל, הגורל לא מתחשב בעושי טוב או רע. לגבינו תישאר תמיד אותו יוסל הטוב, היפה והנוח.

אלי מסר